

DESCOBRIR UN POU DE POSSIBILITATS

Oriol Fort

Segurament, un dels temes més importants i interessants des d'un punt de vista sociològic —i polític i psicològic— de just aquest moment en el nostre país i, molt probablement en la nostra civilització europea més desenvolupada, en el nostre àmbit geopolític, és la dificultat de trobar objectius o il·lusions comunes sobre les que hi hagi un ampli acord i que, així, puguin esdevenir motiu, raó, justificació o excusa d'esforços col·lectius, de dedicacions plurals, que promoguin una font de creativitat, d'avenç, de solidaritat —entesa com a corresponsabilitat col·lectiva— i, per tant, de progrés.

Aquesta manca d'objectius i d'il·lusions col·lectives no és pas d'ara mateix; segurament a Catalunya i a Espanya fa a l'entorn de deu anys que plana sobre nosaltres o, encara més exactament, que ha aterrat sobre la nostra pell o que s'està endinsant en els nostres cors o en els nostres esperits.

Des de la deu vegades mil·lionària il·lusió de canvi de l'any 82 —paradigma d'il·lusió profunda, política, social, cultural—, fins la incalculable i vitalíssima il·lusió participativa dels Jocs olímpics i paralímpics —paradigma d'il·lusió emotiva, festiva, compensadora, alternativa—, segurament només trobem, com a element més definitori d'una època, un lent però imparabile avenç del pessimisme i de l'individualisme. És a dir, l'avenç d'allò que és tot el contrari de la il·lusió col·lectiva.

Però l'objecte d'aquesta comunicació no és analitzar l'avenç de *l'anti-ser-social* —tot i que no voldria deixar d'advertir sobre l'enorme potencial perill que estem gestant per a la humanitat—, sinó parlar d'una exemplar excepció que no són els Jocs olímpics i paralímpics —inoblidables excepcions—, sinó el Mil·lenari de Mollet.

I ho sento i ho escric des de la delicada posició d'un *vingut d'arreu*, que les circumstàncies de la vida l'han portat a haver de tenir un paper prominent en l'organització i realització del Mil·lenari; commemoració, sense cap dubte, històrica per a la ciutat.

Dic delicada perquè a vegades he tingut la sensació de constatar l'existència d'un cert *sentiment de propietat* del Mil·lenari i de Mollet, estès entre algun sector de la ciutadania, que em creava —com a *vingut d'arreu*— una certa inconfortabilitat. Crec, però, sortosament, que el conjunt de la celebració del Mil·lenari i la pluralíssima participació han contribuït, de manera notòria, a modular aquests sentiments. Possiblement això és així perquè hom ha pogut constatar, entre d'altres coses, amb aquesta commemoració, que la recuperació de la personalitat molletana (una personalitat molletana pròpia de principis del segle XXIè., i no pas de principis del segle XXè.) és possible i en part és ja una realitat.

Quines característiques ha reunit el Mil·lenari per a convertir-lo en una il·lusió col·lectiva i generador d'aquests canvis?

Al meu entendre podem destacar-ne les següents:

1. El Mil·lenari ens ha permès descobrir l'origen i el camí. El temps, que tot ho suavitza i que ens fa més comprensius, més condescendents, ens ha permès observar aquests orígens i camí més amb la tendresa i la identificació del qui mira fotos d'infantesa, que no pas amb l'amargor i el ressentiment del qui es dol en la soledat.

2. Hem descobert que tenim passat. I hem descobert que tenir passat ens permet quelcom semblant a tenir raó d'orgull, tenir motius per a sentir-nos orgullosos, cofois: tenim història, no som uns qualsevols, uns no-res, tenim arrels, tenim la noblesa, la distinció, la dignitat de l'antigor.

3. No hem celebrat la victòria de ningú contra ningú. Així, certament, hem commemorat uns fets on no existeixen guanyadors, però tampoc ningú no n'és el perdedor.

4. La commemoració no ho era per a protagonismes individuals, ans el contrari, col·lectius. N'eren protagonistes tots els homes i dones de la història de Mollet —el poble de Mollet—. D'altra banda, aquelles persones que en la nostra història més destaquen, són persones que no ens creuen animadversió, sinó al contrari, simpatia. Des de Mir de Mollet fins a Gaietà Ventalló o Vicenç Plantada.

5. Les entitats que més han perdurat al llarg de la història i, per tant, amb un paper destacat en cada una de les èpoques del nostre devenir ciu-

tadà (l'Ajuntament i l'Església), són les entitats més col·lectives que encara existeixen, i l'una i l'altra, en democràcia, no ens són imposades. L'Ajuntament és fruit del conjunt de decisions individuals envers la vida social i col·lectiva; l'Església és fruit de la voluntat de pertanyença de cada un dels individus que la conformen com a comunitat. La seva llarga història i el seu paper actual, en legitimaven, sense malvolences, la seva notòria presència.

6. Les entitats organitzadores (precisament les suara esmentades) han afavorit i esperonat, amb encert, la participació, i per tant el protagonisme, de totes les entitats i persones que ho han desitjat. El resultat: desenes d'entitats i associacions, desenes d'actes propers i engrescadors, milers de persones.

7. El Mil·lenari ha tingut un altre encert: el posar èmfasi en que tots som, d'una forma o altra, *vinguts d'arreu*. Que no hi ha qui existeix aquí des de sempre, sinó que des de sempre hem anat venint, hem anat conformant-nos com a poble acceptant tots aquells que han anat venint d'arreu. Aquest criteri en la celebració del Mil·lenari ha permès que les persones —ja molletanes— que més recentment han vingut d'arreu (andalusos, gallecs, aragonesos, extremenys...) es sentissin en la normalitat: *nosaltres no som l'excepció; com tants en la història del nostre poble, hem vingut d'arreu*. El Mil·lenari ha estat, doncs, un extraordinari factor d'integració (com a sensació personal de voluntat d'unió a un cos plural, de pertanyença a un cos plural).

8. L'acte central del Mil·lenari, amb la presència dels reis d'Espanya, i la noble i digna solemnitat pròpia d'esdeveniments històrics que semblaven insomiables i inabastables per als molletans, esdevingué la confirmació que Mollet i els seus ciutadans i ciutadanes no som un poble qualsevol, vulgar, gris, anodí; ans el contrari, que tenim el nivell humà, l'alçada ciutadana mereixedora del més altíssim honor, en aquest cas personificat amb la presència reial. Això no és un conte de fades; alliberats —si més no per unes hores— de tota la superestructura (segons la terminologia marxiana) podíem sentir-ho perfectament així. A molts els succeí: la meravellosa humanitat de l'emoció incontrolada.

La combinació de tots aquests factors és el que ha fet possible que el Mil·lenari no hagi estat una commemoració elitista i minoritària, sinó massiva i festiva, però ensems solemne i culta i, en cap cas, vulgar o carriclona.

Aquesta ha estat la clau, i el que ens ha permès que els dos criteris fonamentals que des de bon principi es marcaren les entitats organitzadores —identitat i participació— hagin estat plenament assolits en la mesura que això és possible de fer-ho en un any.

A partir d'aquest moment neixen —persisteixen— dos reptes, que són, bàsicament, l'aprofundiment en aquells dos criteris: reforçar el sentiment d'identificació amb un poble, una gent i una història, i convertir aquesta identificació —un sol cos plural— en motiu, argument d'esforç col·lectiu, de solidaritat i de civisme.

Ja des d'ara mateix ens cal treballar-hi. El Mil·lenari ens ha descobert un pou de possibilitats.

Un pou: imatge de profunditat, d'arrelament, de món desconegut, d'impuls incontenible per a conèixer, d'empenta irreprimible d'anar a allò més desconegut, de fosc que cal il·luminar, de perills ignots, però, a la fi, de mare-terra, d'aigua-vida.

Alguns estem entusiasmats. Intentarem encomanar-ho!